

Ulaştırma ve Lojistik Ulusal Kongresi

26-27 Ekim 2017, İstanbul

<http://www.ulk.ist/>

Yorgun Halde Araç Kullanma Davranışı Ölçeği'nin Türkçe Uyarlaması: Geçerlilik ve Güvenilirlik Analizleri

Öz

Burcu Özge Özaslan
Çalışkan

Yrd. Doç. Dr.
İstanbul Üniversitesi
ozaslan@istanbul.edu.tr

Meltem Yavuz

Arş. Grv.
İstanbul Üniversitesi
meltem.yavuz@istanbul.edu.tr

Emre Tunç

İstanbul Üniversitesi
emirtunc2013@gmail.com

Yorgun olarak araç kullanmak, dünyanın her yerinde ölümlü ve yaralanmalı kazaların en büyük nedeni olarak görülmektedir. Bu şekilde araç kullanmanın, ciddi hasarlı kazaların oranını büyük ölçüde arttırdığı bilinmektedir. Ayrıca bir kısım sürücünün güvenli sürüş standartlarına uygun olmayacak düzeyde yorgun olmalarına rağmen, hala araç kullanmaya istekli olmaları ve bu davranışı gerçekleştirmeleri söz konusu kazaları arttırmaktadır. Bu araştırmanın amacı, Jiang ve arkadaşları tarafından 2017 yılında Planlı Davranış Teorisi çerçevesinde geliştirilen Yorgun Halde Araç Kullanma Davranışı (YHAKD) Ölçeği'ni Türkçe'ye uyarlamak ve ölçeğin psikometrik özelliklerini incelemektir. Araştırmaya aktif olarak araç kullanan 528 sürücü katılmıştır. YHAKD Ölçeği'nin faktör yapısını ortaya koymak üzere doğrulayıcı ve keşfedici faktör analizlerine başvurulmuştur. Faktör analizi sonuçlarına göre, ölçeğin orijinal formunda olduğu gibi beş boyutlu bir yapıda olduğu ortaya konmuştur. YHAKD Ölçeği için Cronbach's alpha iç tutarlık katsayısı 0.88, test-tekrar-test güvenilirlik katsayısı 0.82 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin Türkçe formunun madde-toplam korelasyon katsayılarının 0.36 ile 0.81 arasında olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Analiz bulguları, YHAKD Ölçeği'nin Türkiye'deki örneklem üzerinde yeterli düzeyde geçerlilik ve güvenilirlik değerlerine sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler:

Yorgun Halde Araç Kullanma Davranışı, Planlı Davranış Teorisi, Ölçek, Geçerlilik, Güvenilirlik